

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3234/2024. (VI. 25.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 618. § (1) bekezdés *b)* pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.
2. Az Alkotmánybíróság a Kúria Pf.VIII.24.580/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] Az indítványozó gazdasági társaság képviseletében a Tarjáni-Nagy Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Tarjáni-Nagy Sándor ügyvéd) alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdése és 27. § (1) bekezdése alapján. Az indítványozó álláspontja szerint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 618. § (1) bekezdés *b)* pontja, illetve a Kúria Pf.VIII.24.580/2023/2. számú végzése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében foglaltakat, ezért kérte mind a törvényi rendelkezés, mind a bírósági döntés alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1. Az ügy lényege az indítvány és a rendelkezésre álló ítéletek alapján az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] Az indítványozó keresetet terjesztett elő kérve – elsődlegesen kompenzáció, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás jogcímen – mintegy 860 millió forint megfizetésére kötelezni az alperes Magyar Államot. A Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: Törvényszék vagy elsőfokú bíróság) a keresetet 26.G.40.673/2020/48/I. számú ítéletével elutasította. Az indítványozó fellebbezést terjesztett elő a Törvényszék ítélete ellen, amelyet a Fővárosi Ítéltábla (a továbbiakban: Ítéltábla vagy másodfokú bíróság) 16.Gf.40.010/2023/2. számú végzésével visszautasított. A másodfokú bíróság ítéletének indokolásában bemutatta a vonatkozó jogszabályi környezetet.
- [4] E szerint az elektronikus kapcsolattartás szabályairól a Pp. XLVI. fejezete, az elektronikus ügyintézés és bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.), valamint az elektronikus ügyintézés szabályairól szóló 451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) szabályai tartalmazzak rendelkezést.
- [5] A Pp. 618. § (1) bekezdés *b)* pontjában foglaltak szerint, ha az elektronikus úton kapcsolattartó beadványát elektronikus úton, de nem az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon terjeszti elő, – ha e törvény másként nem rendelkezik –, a bíróság a keresetlevelet, a bírósági meghagyással szembeni ellentmondást, a fellebbezést, a felülvizsgálati kérelmet és a perújítási kérelmet visszautasítja, az egyéb beadványban foglalt nyilatkozat pedig hatálytalan.
- [6] A Kormányrendelet 89. § (1) bekezdése szerint a kézbesítési szolgáltatáshoz kötődő, biztonságos kézbesítési szolgáltatási címnek minősülő, a kijelölt szolgáltató által a gazdálkodó szervezetek számára biztosított tárhelyre (a továbbiakban: cégkapu) a hivatali tárhelyre vonatkozó rendelkezések az e §-ban foglalt eltérésekkel alkalmazandók. A gazdálkodó szervezet egy cégkapuval rendelkezik. Az E-ügyintézési tv. 1. § 23. pontja értelmében gazdálkodó szervezet a Pp.-ben meghatározott, belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet. A Pp. 7. § (1) bekezdés 6. pontja értelmében gazdálkodó szervezet többek között az ügyvédi iroda. Mindezekből következően, figyelemmel a Kúria gyakorlatára (BH2022.298., BH2022. 299.) is, a felperes által meghatalmazott ügyvédi iroda gazdálkodó szervezetnek minősül, amelynek a képviseletében eljáró irodavezető ügyvéd a bírósággal elektronikus úton, a cégkapuján köteles tartani a kapcsolatot, ezért a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére a felperes jogi képviselőjének a cégkapuját kellett használnia. Mivel a felperest képviselő ügyvédi iroda az ítélet elleni fellebbezést cégkapu helyett ügyfélkapun keresztül terjesztette elő, az Ítéltábla a Pp. 618. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján a fellebbezést visszautasította.
- [7] Az indítványozó az Ítéltábla végzésével szemben fellebbezést és igazolási kérelmet is előterjesztett. Ez utóbbit az Ítéltábla elkésztése okán 16.Gf.40.010/2023/8. számú végzésével visszautasította. Az indítványozó az Ítéltábla mindkét (16.Gf.40.010/2023/2. és 16.Gf.40.010/2023/8. számú) végzésével szemben fellebbezést nyújtott be.

- [8] A Kúria mint másodfokú bíróság Pf.VIII.24.580/2023/2. számú végzésével helybenhagyta az Ítéletábla 16.Gf.40.010/2023/2. számú (a fellebbezést visszautasító) végzését, Pf.VIII.24.581/2023/2. számú végzésével pedig az Ítéletábla 16.Gf.40.010/2023/8. számú (az igazolási kérelmet visszautasító) végzését.
- [9] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában egyrészt a Pp. 618. § (1) bekezdés *b*) pontja, másrészt a Kúria Pf.VIII.24.580/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [10] 2.1. Az indítványozó a Pp. 618. § (1) bekezdés *b*) pontjával kapcsolatban kifejtette, hogy az egy alapvető per jogi jogosultságot degradál informatikai-technikai kérdéssé, ami kiüresíti az érdemi jogorvoslat lehetőségét, maga után vonja a tisztességes eljárás sérülését és sérti az észszerű időn belüli elbírálás elvét is. A peres iratok cégkapun való benyújtásának előírása azért sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, mert – az indítványozó szerint – a cégkapu informatikailag nem létező fogalom, az valójában csak egy tárhely. Ráadásul az eljáró bíróságok a cégkapu használatának hiányában is képesek voltak érdemben kommunikálni az indítványozóval. Az indítványozó szerint aggályos, hogy a bíróságok informatikai rendszere nem küld automatikus üzenetet arról, hogy az elektronikus iratot nem a megfelelő helyen (ügyfélkapu/cégkapu) nyújtották be. Ez utóbbi kapcsán az indítványozó kérte, hogy az Alkotmánybíróság hivatalból eljárva állapítson meg mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet.
- [11] 2.2. A Kúria Pf.VIII.24.580/2023/2. számú végzése az indítványozó szerint azért sérti az észszerű időn belüli elbírálás elvét, mert fellebbezésének elbírálását az előterjesztést követő három hónap elteltével bírálta csak el a bíróság. Álláspontja szerint életszerűtlen és észszerűtlen, hogy a Kúria csak ennyi idő elteltével észlelte, hogy a fellebbezést nem a cégkapun keresztül nyújtották be. A tisztességes eljáráshoz való jog további sérelmét látja abban, hogy a bíróságok csak a peres felektől kívánják meg a cégkapu használatát, ugyanakkor ők maguk rendszeresen a felek ügyfélkapujára küldik meg a peres iratokat, mint az jelen ügyben is megtörtént.
- [12] Hivatkozott továbbá a jogszabályi előírásoknak nem megfelelő informatikai módon előterjesztett keresetlevél elfogadhatóságáról szóló 2/2021. (XI. 8.) KK véleményre is, amely szerint nem kerülhet sor a keresetlevél visszautasítására, ha a jogi képviselővel eljáró felperes a keresetlevél benyújtásának jogszabályban előírt informatikai módon való előterjesztésében akadályoztatva volt. Indítványozó előadása szerint a Kúria figyelmen kívül hagyta a KK véleményben foglaltakat, amikor az ügyfélkapun előterjesztett fellebbezését elutasította.
- [13] Az indítványozó végezetül hivatkozott az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikk (1) bekezdésére és az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkére is, ezen rendelkezések sérelmét ugyanakkor nem állította.
- [14] 2.3. Az Igazságügyi Minisztérium *amicus curiae* levéllel fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben ismertette a Pp. 618. § (1) bekezdés *b*) pontjával kapcsolatos szakmai álláspontját.
- [15] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.
- [16] 3.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a panaszát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt határidőben terjesztette elő, továbbá jogosult alkotmányjogi panasz benyújtására, mivel az alapügyben fél volt, ami érintettségét megalapozza. Az indítvány részben megfelel a határozott kérelem követelményeinek is, mivel megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét kijelölő alaptörvényi és törvényi rendelkezést, a támadott jogszabályi rendelkezést, bírósági döntést, az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve kifejezett kérelmet tartalmaz az alaptörvény-ellenesnek talált jogszabályi rendelkezés, illetve bírói döntés megsemmisítésére.
- [17] 3.2. Az Abtv. 52. (1b) bekezdés *b*) pontja alapján az alkotmányjogi panasz indítványnak tartalmaznia kell az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján az indítványozó ugyan kérte a Pp. 618. § (1) bekezdés *b*) pontja alaptörvény-ellenességének a megállapítását, megjelölve az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, ugyanakkor olyan alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem adott elő, amely megalapozta volna az érdemi alkotmányossági vizsgálatot. Az indítványozó a megjelölt törvényi rendelkezés bíróság általi alkalmazását (alkalmazásának részbeni mellőzését), a jogszabály hiányos voltát sérelmezve állította az alaptörvény-ellenességet, de annak indokolásával adós maradt.

- [18] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapítása az Abtv. szerint nem hatáskör, hanem jogkövetkezmény, így annak indítványozására senki sem jogosult, ezért e körben érdemi eljárás lefolytatására nem volt lehetőség. {3375/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [14], 3030/2024. (I. 24.) AB végzés, Indokolás [42]} Az indítványozó kérte az alaptörvény-ellenes mulasztás hivatalbóli megállapítását is, de tekintettel arra, hogy az állított alaptörvény-ellenességet nem indokolta meg, az Alkotmánybíróság a hivatalbóli eljárás lefolytatását nem tartotta indokoltnak.
- [19] 3.3. Az észszerű idő követelményével kapcsolatban az Alkotmánybíróság már több döntésében rámutatott arra a körülményre, hogy e körben alapjogvédelmi feladatát nem tudja hatékonyan ellátni. Nem áll ugyanis az Alkotmánybíróság rendelkezésére olyan törvényi jogkövetkezmény, amelynek alkalmazása révén ennek a speciális, Alaptörvényben biztosított rendelkezésnek (alapjogi részjogosítványnak) a sérelmét orvosolni tudná. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz esetén az Alkotmánybíróság – az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján – csak az indítványban támadott – és alaptörvény-ellenesnek talált – bírósági ítélet megsemmisítése felől rendelkezhet. Az Alkotmánybíróság a bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapításával és megsemmisítésével azonban nem tudja orvosolni az eljárás résztvevőinek az eljárás elhúzódásából eredő sérelmét {3157/2020. (V. 21.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [20] Amennyiben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben támadott ítéletet megsemmisítené, a bírósági eljárás újra kezdetét venné, így a per csak tovább húzódna {vö. 3174/2013. (IX. 17.) AB végzés, Indokolás [20]; 3024/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [18], [20]; 3167/2019. (VII. 10.) AB határozat, Indokolás [17]}.
- [21] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság ebben az összefüggésben sem vizsgálta érdemben a bírói döntés alaptörvény-ellenességét.
- [22] 3.4. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog vélt sérelmén keresztül a vele szemben hozott bírói döntések törvényességi és nem alkotmányossági kritikáját fogalmazta meg. Az Alkotmánybíróság szerint az alkotmányjogi panaszban rögzített érvek nem alkalmasak arra, hogy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét felvessék vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést megalapozzanak.
- [23] 4. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felelt meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontjában, valamint 29. §-ában foglalt feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt – az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdése alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2024. június 4.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1596/2023.

• • •